

Một cách nhìn về vụ Vinashin

Thời báo Phố Wall (Wall Street Journal - WSJ) ấn bản Á châu nói có ý kiến cho rằng việc kỷ luật lãnh đạo Vinashin là nhằm củng cố hình ảnh của Thủ tướng Việt Nam trước Đại hội Đảng.

Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng vừa ra quyết định đình chỉ Chủ tịch Hội đồng Quản trị Tập đoàn Công nghiệp Tàu thủy (Vinashin) Phạm Thanh Bình.

Trước đó, Ủy ban Kiểm tra TW Đảng cũng yêu cầu kỷ luật đảng ông Bình và chuyển hồ sơ sai phạm của ông cùng một số nhân vật khác trong tập đoàn sang cho cơ quan điều tra hình sự.

Việc Vinashin đang ngập ngề bờ vực phá sản và phải tái cơ cấu, theo WSJ, là cú giáng cho nỗ lực thúc đẩy doanh nghiệp nhà nước của Việt Nam trong những năm gần đây.

Tờ báo chuyên kinh tế-tài chính nói ý định khuyến khích các tập đoàn nhà nước phát triển theo mô hình tựa tựa các chaebol Nam Hàn để đóng vai trò mũi nhọn trong nền kinh tế đã khiến cho các tập đoàn này mở rộng phạm vi hoạt động một cách nhanh chóng.

Tập đoàn dầu khí PetroVietnam nay chuyển sang làm cả ngân hàng và du lịch, Điện lực Việt Nam thì đầu tư vào bưu chính viễn thông.

Về phần mình, Vinashin vay tới 3 tỷ đôla để đầu tư vào tàu vận tải và các doanh nghiệp đi kèm, cùng với việc bung ra vào vô vàn các lĩnh vực như tài chính, chứng khoán và cả... sản xuất bia.

Việc mở rộng kinh doanh của các tập đoàn nhà nước đã bị giới chuyên gia kinh tế chỉ trích với lý do nó mang lại nhiều nguy cơ mà các doanh nghiệp này chưa hoàn toàn thông hiểu.

Nợ nần chồng chất

Vinashin nay vay nợ tới 80 nghìn tỷ đồng (4,2 tỷ đôla), trong khi toàn bộ tài sản của tập đoàn này trị giá 90 nghìn tỷ (4,7 tỷ đôla).

WSJ cũng cho biết các chi tiết về việc tái cơ cấu Vinashin thông qua chuyển giao 13 công ty con của tập đoàn này cho PeroVietnam và Vinalines.

5.000 trong số 60.000 công nhân viên của Vinashin sẽ phải chuyển theo các công ty con đó.

Hồi năm 2008, trong một phỏng vấn với chính tờ WSJ, ông Phạm Thanh Bình bác bỏ chỉ trích rằng Vinashin mở rộng quá nhanh, với lý do rằng việc mở rộng này là để phục vụ mảng kinh doanh chính của công ty.

Ông Bình nói: “Chúng tôi không phải những người quan liêu không hiểu biết gì về kinh doanh.”

Nay thì các lãnh đạo Vinashin thừa nhận đã có sai lầm về quản lý trong quá khứ.

Ông Trần Quang Vũ, Tổng giám đốc điều hành, được dẫn lời nói: “Sai lầm lớn nhất của chúng tôi là quá tham vọng trong việc phát triển công nghiệp đóng tàu nội địa.”

WSJ trích lời các phân tích gia nói hiện chưa có chỉ dấu cho thấy các tập đoàn nhà nước khác cũng đang gặp khó, nhưng vẫn có ý kiến phản đối việc chính phủ hỗ trợ các công ty nhà nước quá nhiều. Đồng thời, từ phía các nhà đầu tư nước ngoài cũng đã có nhiều kêu gọi phải cho phép cạnh tranh hơn nữa.

Cũng có phân tích gia liên hệ vụ kỷ luật Vinashin với Đại hội Đảng cộng sản Việt Nam lần thứ XI, sẽ được tiến hành vào tháng 1/2011.

Họ nói Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng buộc phải ra quyết định chấn chỉnh Vinashin để chứng tỏ quyền lực của mình trước kỳ đại hội.

Ông Dũng đã bị chỉ trích về khả năng điều hành kinh tế, nhất là hồi năm 2008 khi lạm phát phi mã.

WSJ viết: “Thêm vấn đề ở Vinashin sẽ khiến các nhà đầu tư chán nản và làm suy yếu vị thế của ông Nguyễn Tấn Dũng”.

Tờ báo này trích lời phân tích gia Carlyle Thayer từ Đại học New South Wales, Úc châu, nói: “Ông thủ tướng đã ra quyết định trước khi ông bị công kích vì không có hành động gì”.

Tuy nhiên, theo ông Thayer, vụ Vinashin dẫn đến câu hỏi về quản lý nhà nước ở Việt Nam vì người ta thấy thiếu vắng vai trò của ngành kiểm toán và tài chính.

Một minh chứng nữa cho bàn tay mạnh của Thủ tướng Dũng được WSJ dẫn ra là quyết định rút giấy phép đầu tư của dự án thép 9,8 tỷ đôla giữa Vinashin và tập đoàn Lion Group của Malaysia ở tỉnh Ninh Thuận.

Giấy phép đầu tư được trao từ hai năm trước nhưng tới nay dự án này vẫn chưa được bắt đầu.

http://www.bbc.co.uk/vietnamese/vietnam/2010/07/100715_vinashin_analysis.shtml

© BBC 2010